

nyttigt og ønskeligt, at denne Sag bliver behandlet baade indenfor Rigsdagen og udenfor den", og senere tilføje han: „jeg ønsker i høj Grad, at Sagen maa blive forhandlet, og at Standpunkterne maa blive analyserede.“ Gennem disse Udtalelser havde Ministeren i Virkeligheden indtaget en fri Stilling til Grundlaget for hans eget Forslag, og han indbød alle, der vare interesserede i denne vigtige betydningsfulde og nye Sag, til at lægge Kræfter i med baade i og udenfor Rigsdagen, for at man om muligt kunde finde noget bedre end hans, og han har da ikke stædigt stillet sig paa det Standpunkt. Og nu skulde vi derimod være færdige. Det forekommer mig derfor, at det var høist forskjellige Stillinger, den, som det ærede Medlem fra Møen indtog, da han mente allerede at være naaet til, at det kun var et lille Punkt, nogle Uger fra eller til, der skilte os ad, før vi endnu behandlede Sagen, og den, som Ministeren indtog ved sin Fordring om Diskussion og sit Ønske om en alsidig Drøftelse og Fremlæggelse af de Tanker, der maatte optaa her inde og navnlig udenfor, fordi dette er grundlæggende for, hvad vi sige her inde, saa at, naar denne Sag traadte ud med Lovens Myndighed, alle Standpunkter kunde være analyserede og stillede op mod hinanden. Dette gav mig Mod til, hvad der ellers i disse Tider hører meget til, at overveje, om det dog ikke var rigtigt og muligt, efter at Landstinget havde forbigaaet maaste af politiske eller andre Grunde at saa Standpunkterne analyserede, uagtet der var faldet vægtige Udtalelser mod Grundlaget selv, saa her at komme til at saa Standpunkterne opstillede mod hinanden og saa dem analyserede under en fri Diskussion, ubunden af Hensyn til Højre eller Venstre, til Tinget ovenfor eller Tinget her nedenfor, men udelukkende med Hensyn til Sagens egen Bestaafenhed. Jeg mente, at vi, hvis det kunde lykkes at saa det opstillet saaledes, havde en Minister, der selv har udtalt sin Glæde over, at saadant kunde ske, inden han skulde have Ansvaret for at sætte sit Navn under en Lov af denne Betydning. Den ærede Minister har ombidt for et Aarstid siden et prisbelønnet Skrift om dette Forhold, som er trykt paa Ministerens Foranstaltning og forfattet af Direktør Bramsen. Vi have i Forsættelse deraf faaet Skrifter af samme Mand, og De behøve kun at lige i disse Værker for at se, at her have vi en Forfatter, der med en lidenskabelig, uegenlyst Interesse og med stor Dydighed har lyslet med disse Tanker, har overvejet, drøftet og lagt dem til Rette, Tanker, som Ministeren vel har vist den Vre at lade

denne Mand's Skrifter — i al Fald en Del af dem — trykke, men som han i øvrigt har vist den Vre i alt væsentligt at forbigaa ved Affattelsen af sit Forslag. Jeg henvendte mig da til den paagældende Forfatter angaaende Muligheden af at saa hans Forslag til Benyttelse paa de Punkter, jeg kunde være fuldt tilfredsstillt med, og ændret i de Punkter, som jeg mente, det var ønskeligt at lægge til Rette sammen med hans, for at det kunde danne et Grundlag for et andet Lovforslag. Det kunde tænkes, at Ministerens Faderstolthed noget vilde krænktes derved, at et Forslag forskelligt fra Ministerens kom ind ved Siden af hans i dette Øjeblik. Det er muligt, men det er dog en Følelse, der maatte være til at overvinde, og det vil efter min Formening være en Sejr for den ærede Minister at overvinde den, den samme Sejr, som for den General, der hersker over sit Sind, om det kunde lykkes ham gennem Standpunkternes Analysering at naa et bedre og fuldkomnere Forslag at indstille til Lov, naar Dagen kommer.

Det Lovforslag, som jeg har stillet som Ændringsforslag til denne Behandling, er delt i 2 Afsnit. Det første angaar Forsørgelsen, det andet Arbejdsraadet, det vil sige Gennemførelsen og den fortsatte Anvendelse af Loven. Det ene Afsnit kan ændres uden at røre ved det andet, og det andet kan fuldstændig omformes, uden at man behøver at røre ved Principperne i det første. Jeg beder Dem om, inden jeg gaar videre, at tage det bedste af det første Afsnit, som bygget paa fremmede Tanker og fremmede Studier og lægge det daarligste paa mig, og jeg beder Dem lægge det andet Afsnit væsentligt paa mig. Altsaa summa summarum, det gode, der er i Forslaget, vil jeg med Fornøjelse tilskrive fremmede Tanker, og det flette maa det høje Ting og Ministeren tilskrive mig. Den ærede Ordfører var angst for at hysle med fremmede Tanker. Den ærede Minister har kun hyslet med fremmede laante Tanker ved Udarbejdelsen af sit Forslag, det er simpelt hen det tykke Forslag i fortrøblet Skikkelse med nogen Hensyntagen til hans egen Sjeløstkommission. Det er egentlig Bluffsik af fremmede Tanker, der tilsammen udgøre et høist elendigt Grundlag, som jeg vil sige, det vilde være beklageligt og sørgeligt og navnlig i højeste Grad uretfærdigt mod de enkelte Statsborgere at lægge til Grund for et Lovforslag af den Natur. Den ærede Minister har hyslet med fremmede Tanker; derimod skal jeg ikke beshylde den ærede Ordfører og hans Venner for at have hyslet med fremmede Tanker. Det forekommer mig,